

Matail, Pavel; Kubíček, David; Šebková, Marie

Smysl života: Kolik smyslů má "smysl"?

Studia philosophica. 2025, vol. 72, iss. 2, pp. 33-44

ISSN 2336-453X (online)

Stable URL (DOI): <https://doi.org/10.5817/SPH2025-2-4>

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/digilib.83666>

License: [CC BY-NC-ND 4.0 International](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/)

Access Date: 04. 02. 2026

Version: 20260130

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

Smysl života: Kolik smyslů má „smysl“?

Meaning of life: How many meanings does “meaning” have?

Pavel Matal – David Kubíček – Marie Šebková

Úvod

Otázka po smyslu života se mezi filozofy analytické tradice netěší velké oblibě, někteří k ní chovají snad až despekt. Důvodů, proč si smysl života vysloužil takovou reputaci, se nabízí několik. V první řadě jde o téma, které se těší popularitě laické veřejnosti (co jiného by přeci měl filozof dělat než hledat smysl života) a přitom kupodivu nemá dlouhou historickou tradici. Samotná formulace „smysl života“ se poprvé objevila teprve na počátku 19. století s příchodem romantismu.¹ To nemusí znamenat, že podobné otázky do té doby nikdo neřešil. Jako emancipované téma, které znamenitě stereotypizuje obraz filozofa, se ale smysl života prosadil poměrně nedávno.

Existují i další vysvětlení, proč je smysl života pomalu akademické tabu. Pozitivisté, jako například Alfred Ayer,² měli za to, že samotná otázka po smyslu života je nesmyslná – v principu není možné podat na ni odpověď. Přestože se pozitivismus dnes považuje za překonaný, zanechal na filozofii smyslu života mnoho jizev.

Závažnější je ale ještě jiná komplikace. „Hospodské debaty“ o smyslu života mnohdy končí neshodou, protože se ukáže, že každý míní „smyslem

---

1 LANDAU, Iddo. Why Has the Question of the Meaning of Life Arisen in the Last Two and a Half Centuries? *Philosophy Today*. 1997, 41(2), s. 264–267.

2 Viz AYER, Alfred J. The Claims of Philosophy, In: KLEMKE, Elmer D. (ed.). *The Meaning of Life*. Oxford University Press 2000, s. 219–232.

života“ něco jiného. Někdo se ptá po účelu svého života, který mu třeba byl dán před narozením, nebo je teď na něm, aby si ho zvolil. Něco jiného míní ten, koho uspokojí poukázání na dopad, který jeho život měl, a ubezpečení, že jeho život nebyl „zbytečný“. A ještě jinou otázku klade člověk, který chce najít pořádek ve spleti zdánlivě neuspořádaných životních kapitol, mezi nimiž nevidí nic, co by je spojovalo.³ Tak jako ve všech filozofických úvahách je tedy nutné vyjasnit si pojmy: Co kdo míní „smyslem života“? A konkrétněji, co míní slovy „smysl“ a „život“ ve spojení „smysl života“?

V této eseji se zaměříme na analýzu pojmu „smysl“ a skrze ni se pokusíme osvětlit, jaké rozličné významy se mohou ve spojení „smysl života“ skrývat. Netvrdíme, že to bude vyčerpávající výčet, ale věříme, že se nám podaří představit ty nejdůležitější a nejčastější významy. Jaké různé významy může mít v tomto spojení pojem „život“, je úkol pro jiný článek.

Metodologie

Bylo by jistě užitečné udělat mezi lidmi průzkum, co všechno obvykle myslí, když se ptají po smyslu života. Ostatně řada psychologických výzkumů na toto téma už byla provedena. Výsledky ale obvykle říkají spíše, ve kterých konkrétních skutečnostech (např. rodina, přátelství, naplnění talentu) partcipanti smysl spatřují. Nás zajímá, co tyto konkrétní skutečnosti spojuje, jak lze smysl života obecně charakterizovat. Tento článek tedy výzkumů sociálních věd využívat nebude, nicméně může posloužit jako teoretické východisko pro budoucí výzkum.

Dnes je nejoblíbenějším způsobem analýzy pojmu „smysl života“ takzvaná klastrová analýza.⁴ Podobně jako klasická pojmová analýza je to analýza skupiny pojmů, které jsou vzájemně propojeny tak, že spadají pod nějaký obecnější pojem, přičemž každý dílčí pojem má vlastní význam. Rozdíl vůči pojmové analýze je ovšem v tom, že jednotlivé dílčí pojmy mohou pod obecnější pojem spadat na základě různých vlastností.

---

3 Tyto a další příklady různých chápání viz O'BRIEN, Wendell. The Meaning of Life: Early Continental and Analytic Perspectives. In *Internet Encyclopedia of Philosophy* [on-line, cit. 14. 10. 2025]. Dostupné z <<https://iep.utm.edu/mean-ear/>>.

4 Srov. SEACHRIS, Joshua. The Meaning of Life: Contemporary Analytic Perspectives. In *The Internet Encyclopedia of Philosophy* (f. Interpretive Strategies). [on-line, cit. 22. 11. 2025]. Dostupné z <<https://iep.utm.edu/mean-ana/#SH2f>>.

Ludwig Wittgenstein ukazuje takovou analýzu na příkladu hry.⁵ Můžeme najít rysy, které jsou společné všem hrám, např. že to jsou zábavné aktivity. Ne každá zábavná aktivita je ale hra (např. sex nebo zahradničení), proto sama skutečnost, že něco je zábavnou aktivitou, ještě nestačí k tomu, abychom to nazvali hrou. Je také možné nalézt rysy, které spojují jen několik prvků klastru: například fotbal, basketbal a golf jsou míčové hry. Fotbal i basketbal mají společné s deskovými hrami to, že se hrají ve více lidech. Deskové hry se podobají videohrám, hře na dechové nástroje a šachu v tom, že se hrají bez pohybu nohama. Takto jsou nakonec propojeny všechny hry – každá sdílí nějaký rys s jinou, ale neexistuje jeden esenciální rys, který by měly všechny společné. Zároveň není možné rozdělit klastr na dvě podmnožiny prvků tak, že by ani jeden prvek z jedné podmnožiny neměl nic společného s nějakým prvkem z druhé, jinak by šlo o dva různé klastry (např. pokud bychom tvrdili, že žádná míčová hra nemá nic společného s alespoň jednou z her, která není míčová).

Předpokládejme, že totéž platí pro „smysl“ ve spojení „smysl života“, tedy že v různých užitích může mít různé významy, které však spadají pod jeden klastr. Konkrétní význam „smyslu života“ pak můžeme určit až spojením konkrétního významu „smyslu“ a konkrétního významu „života“.

Při sestavování klastru budeme hledat ty významy, které lidé obvykle mají na mysli, když užívají věty obsahující pojem „smysl života“. Vždy proto předložíme příklad, na kterém demonstrujeme, že dané spojení je opravdu takto používáno.

V závěru se pokusíme sestavit ilustrativní tabulku s konkrétními extenzemi v levém sloupci a intenzemi, tedy nalezenými významy, v prvním řádku. Pro výchozí představu o tom, k čemu míříme, si můžeme hned ukázat podobnou tabulku na výše popsaném příkladu her. V této Tabulce 1 nacházíme v levém sloupci konkrétní extenze pojmu hra a v prvním řádku rysy, které hry často – ale ne vždy – splňují.

---

5 WITTGENSTEIN, Ludwig. *Philosophical Investigations*. Translated by Gertrude E. M. ANSCOMBE – Peter M. S. HACKER – Joachim SCHULTE. 4th ed. Blackwell Publishing 2009, s. 36^c–37^c.

Tabulka 1

hra	Zábavná aktivita	Hraje se ve víc lidech	Míčové	Bez použití nohou
fotbal	✓	✓	✓	–
basketbal	✓	✓	✓	–
golf	✓	–	✓	–
Člověče, nezlob se	✓	✓	–	✓
hra na trombón	✓	–	–	✓
Counter-Strike	✓	–	–	✓
šachy	✓	✓	–	✓

Naším cílem tedy bude sestavit podobnou tabulku, v jejímž levém sloupci uvedeme konkrétní realizace smysluplného života, jež v naší úvaze použijeme jako příklady, a v prvním řádku běžné významy pojmu „smysl života“, které v textu popíšeme.

Účel života

Snad nejčastěji „smyslem života“ míníme „životní účel“, tzn. k jakému cíli náš život směřuje nebo má směřovat. Křesťané se často ptají, jaký účel Bůh stanovil jejich životu. I nevěřící však může vnímat, že ve svém životě účel naplňuje, nebo nenaplňuje. Někteří zastávají názor, že účel vyplývá z faktů o světě – například lze tvrdit, že fakta o tom, jaké prožitky obvykle vyhledáváme, ukazují, že naším cílem je naplnit svůj život právě takovými prožitky.⁶ Podle jiných si účel života vybírá člověk sám (subjektivismus).⁷

Smysl „smyslu“ však není vyčerpán dosažením účelu na druhou stranu rovnice. Účel může být dobrý i špatný. Považovat špatný účel za smysl života se zdá být pokřivením konceptu,⁸ jestliže „mít smysl života“ chápeme jako něco pozitivního.

V případě, že je účel dán objektivně, předpokládá se, že je hodnotný. Pokud je dán subjektivně, a smysluplnost tak nezávisí na objektivních

6 AUDI, Robert. Intrinsic Value and Meaningful Life. *Philosophical Papers*. 2005, 34(3), s. 340.

7 Např. EVERS, Daan. Meaning in Life and the Metaphysics of Value. *De Ethica*. 2017, 4(3), s. 27–44.

8 Podle Metzje nejde o pokřivení konceptu, ale o použití jiného významu slov (METZ, Thaddeus. The Concept of Life's Meaning. In LANDAU, Iddo (ed.). *The Oxford Handbook of Meaning in Life*. Oxford University Press 2022, s. 38).

hodnotách, vyplývají absurdní závěry. Pak by pro někoho mohlo být smyslem života například valení kamene znovu a znovu do kopce, počítání kachliček v koupelně nebo kousání vlastních nehtů.⁹ Krom toho by pak vyplývalo, že životy masových vrahů byly smysluplné, protože naplňovaly účel, který samotní vrazi považovali za dobrý. K tématu se vrátíme v kapitole Dobro, krása a pravda.

Smysl jako životní dopad

Účel, který má být smyslem života, musí tedy být pozitivně hodnotný. Navíc ale obvykle očekáváme, že život je hodnotnější, pokud je tento účel naplněn. Jinými slovy, snaha o dosažení účelu podle některých nesmí být marhá – musí mít dopad. A někdy i dopad samotný bez účelu může dostačovat k tomu, abychom hovořili o smysluplném životě.

Propůjčíme si jeden z příkladů Susan Wolfové, významné badatelky v otázce smyslu v životě.¹⁰ Představme si život gaučového povaleče, který tráví veškerý čas sledováním seriálů a pitím piva.¹¹ Nepřekvapí nás, když se někdo zeptá: „K čemu je takový život?“ Jde o variaci otázky po smyslu života, které lze rozumět nejméně dvěma způsoby. Zaprvé tak, že se ptá po účelu. Zadruhé – a to je snad výstižnější – však může jít o otázku po významnosti, respektive míře dopadu daného života.

Většinou nemůžeme z pohledu třetí osoby dobře poznat, jaký účel daný život měl. Když posuzujeme smysluplnost životů ostatních, zajímá nás především jejich dopad. Kdo ví, jestli účelem života T. G. Masaryka bylo přispět k demokratičnosti Československa nebo, jak sám říká, naplňovat ideu humanity?¹² Jistě ale řekneme, že jeho život byl smysluplný tím, že k demokratičnosti Československa zásadně přispěl.

9 Tyto a další příklady viz METZ, Thaddeus. *Meaning in Life*. Oxford University Press 2013, s. 175. Proti závěru, že důsledky subjektivismu jsou tolik odpudivé, viz JOHANSSON, Jens – SVENSSON, Frans. Subjectivism and Objectivism about Meaning in Life. In LANDAU, Iddo (ed.). *The Oxford Handbook of Meaning in Life*. Oxford University Press 2022, s. 51–56.

10 Smyslem „v životě“ Wolfová míní smysl života jedince nezávislý na Bohu. „Smysl v životě“ chápe v protikladu ke „smyslu života“, jenž podle ní existenci Boha předpokládá. (WOLF, Susan. *The Meaning of Lives*. In *The Variety of Values Essays on Morality, Meaning, and Love*. Oxford University Press 2015, s. 91.) Wolfová vymezuje smysluplný život typu „smysl v životě“ jako takový život, který je aktivně zapojený do projektu s pozitivní hodnotou a v tomto projektu úspěšný (tamtéž, s. 93–94).

11 Tamtéž, s. 92.

12 MASARYK, Tomáš G. *Česká otázka*. Městská knihovna v Praze 2013 [on-line, cit. 23. 11.

Pro smysluplnost je také nutné, aby životy s dopadem byly dobré, a život Masaryka toto splňuje. Málokdo připustí, že život Hitlera – který měl rozhodně obrovský dopad – byl smysluplný, resp. že byl smysluplný právě kvůli tomuto dopadu.

Smysl jako hodnota života

Zdá se tedy, že smysluplný život je takový, ve kterém člověk udělá něco, na čem záleží, co je hodnotné. Pod pojmem smysl lze spatřovat pojem *hodnota*. Musí to ale být jen hodnota, kterou daný život vytváří? Nestačí, že je sám hodnotný? Když Dostojevského Raskolnikov uvažuje nad hodnotou života staré lichvářky, mohl by snadno do výčtu jejích negativ přidat, že její život je beze smyslu, aniž by se změnil význam jeho úvahy:

[...] jen to uvaž: na jedné straně hloupá, zbytečná, nicotná, zlá a nemocná bába, nikomu nepotřebná, spíš naopak, všem škodlivá, která sama neví, proč žije, a která zítra stejně umře sama od sebe.¹³

Člověk uvažující nad vraždou může být přesvědčen, že absence smysluplnosti v životě odnímá oběti právo žít. Znamená to, že hodnota života se rovná mravnosti, potenciálu k dobru, účelu nebo dopadu? Hodnotný může být přeci i život toho, kdo ničeho nedosáhl, pokud na něm někomu záleží (něco pro někoho *znamená*).

Němečtí nacisté si mysleli, že jejich hodnota pramení už z toho, že jsou Němci. Takovou odpověď na otázku po smyslu života bychom nejspíš neuznali, ne ovšem proto, že by se mýjela s významem otázky, ale proto, že se nám zdá nepravdivá.¹⁴

Podobným způsobem bude křesťan hájit, že každý život má nějaký základní smysl proto, že na něm záleží Bohu.¹⁵ I ateista může tvrdit, že každý život je smysluplný, jestliže je život hodnotnější než ne-život. Podle některých

---

2025], s. 250. Dostupné z <http://web2.mlp.cz/koweb/00/03/95/21/43/ceska_otazka.pdf>.

13 DOSTOJEVSKIJ, Fjodor M. *Zločin a trest*. Přeložil Jaroslav HULÁK. Academia 2004, s. 75.

14 METZ, Thaddeus. The Concept of a Meaningful Life. *American Philosophical Quarterly*. 2001, 38(2), s. 141–142.

15 Viz Lukáš 12:24.

tedy člověk díky svým činům může mít život více nebo méně smysluplný, nikdy ale zcela smysluprázdný nebo nesmyslný.

Dobro, krása a pravda

Účel, dopad ani hodnota života nevystihují „smysl“ života, pokud nejsou dobré nebo nemají jinou pozitivní hodnotu (krásu nebo pravdu). Nalézáme tak navzdory očekáváním esenci smyslu života v pozitivní hodnotě, jestliže ji každý smysluplný život nutně má?

Možná bychom o žádném dobrém životu neřekli, že není smysluplný. Jsou ale životy smysluplné právě proto, že jsou pozitivně hodnotné? Uvažme příklad dívky, která zvažuje, zda se dát na operní zpěv, nebo se stát baletkou. Zpěv by jí umožnil vytvořit velkou estetickou hodnotu, protože v něm dlouhodobě exceluje, bohužel by ji ale nenaplňoval. Balet by ji naplňoval, přinesla by ale světu méně krásy, protože je v baletu spíše průměrná. Zjevně právě intuice, že smysluplnost nemusí plynout jen z pozitivní hodnoty, ale vyžaduje také osobní naplnění (třeba i na úkor celkové pozitivní hodnoty), nás táhne k názoru, že jako baletka by měla smysluplnější život.

Pocit naplnění

Jak ukazuje příklad s baletkou, někdy „myslem života“ míníme pocit naplnění. Často se ptáme po smyslu života v situacích, kdy zažíváme vnitřní prázdnotu. Když se někomu svěříme: „Poslední dobou se cítím nějak prázdně“, může přijít odpověď: „Měl/a by sis najít něco, co ti bude dávat smysl.“ Takovou odpověď lze často bez ztráty významu parafrázovat jako: „Měl/a by sis najít něco, co tě bude naplňovat.“

Je důležité rozlišit mezi tím, co dává pocit naplnění, a pocitem naplnění jako takovým. Účel, dopad nebo pozitivní hodnota mohou být jistě něčím, co způsobuje pocit naplnění. Když se ale podíváme pozorněji, všimneme si, že ve zmíněném kontextu mluvíme o smyslu jako o pocitu naplnění, ne jako o tom, co jej způsobuje.

Takto lze hovořit o smyslu života i bez víry v objektivní hodnoty a účely. Některé činnosti a projekty totiž jedinci dávají smysl, tedy pocit naplnění, jiné ne. Můžeme ale najít i další významy spojení „dávat smysl“, které pocit naplnění nutně nevyžadují.

Srozumitelnost života

„To dává smysl,“ řekneme pro vyjádření porozumění, aniž bychom si uvědomili, že se význam slova „smysl“ opět trochu posunul. Smysl života je občas zkrátka něco, díky čemu svému životu rozumíme.

Rádi říkáme, že sled životních událostí dává smysl, pokud ze sebe tyto události vyplývají, zapadají do sebe, logicky na sebe navazují nebo tvoří konzistentní celek. Podobně dává smysl, že když prší, bude mokro, nebo že je třeba koupit nové mléko, když v ledničce dojde. Zkrátka často, když mluvíme o smyslu života, mluvíme o tom, že vlastnímu životu rozumíme, dokážeme vysvětlit, proč se v něm události dějí tak, jak se dějí, a proč se rozhodujeme tak, jak se rozhodujeme.

Životní narativ

Podobnou funkci má narativ – tj. příběh, kterým život rámuje. Aby mohl plnit roli smyslu, musíme se ztotožňovat s místem, které je nám v tomto příběhu určeno. Narativ – stejně jako film nebo seriál – má začátek, prostředek a konec. Důležité postavy jdou odněkud někam, mají své cíle, prochází určitým vývojem. Podobně mohu o svém životě přemýšlet jako o příběhu (dlouhém životním seriálu), který má začátek, průběh a cíl, a o sobě jako o jedné z hlavních postav.

Životní narativ v sobě kloubí dva již zmíněné prvky klastru. Zaprvé se neobejde bez účelu. Stejně jako každý dobrý film má pointu, také v našich životních narativech vyžadujeme cíl. Díky němu vidíme, že náš život někam směřuje a životní události lze pak vidět a vykládat ve světle tohoto účelu.¹⁶ Zadruhé každý životní narativ poskytuje životu srozumitelnost¹⁷ – pomáhá vysvětlit, proč se chováme určitým způsobem. Jednotlivé události představují epizody, které tvoří smysluplný celek.

Zároveň ale narativ nelze redukovat pouze na účel a srozumitelnost.¹⁸ Vytvořit si ho vyžaduje konstrukci, a především identifikaci s vlastní rolí, což

16 KEVEN, Nazim. What is narrativity? *Ratio*. 2024, 37(2–3), s. 206.

17 Tamtéž, s. 205.

18 Toto tvrzení je kontroverzní. Někteří filozofové chápou narativ tak široce, že už pouhá příprava kávy může být narativem (tamtéž, s. 212). Galen Strawson (Against narrativity. *Ratio*. 2004, 17(4), s. 441) namítá, že taková koncepce narativu je triviální

může stát značnou dávkou intelektuálního úsilí. Je ovšem možné vlastnímu životu rozumět a zároveň nemít narativ. Například když se člověk rozhoduje, zda po střední škole studovat, nebo pracovat, stačí k tomu, aby mu bylo jeho rozhodnutí srozumitelné, přijmout dobrý důvod pro jednu z možností. „Když budu pracovat, budu mít dřív peníze“ – takovému rozhodnutí lze rozumět, aniž by ho bylo třeba vnímat jako součást nějakého životního příběhu. I když je samozřejmě možné využít stejný důvod i v kontextu životního narativu (např. někdo si svůj život může vyložit jako příběh o chudém dítěti, které se díky píli stane milionářem).

Stejně tak lze mít v životě účel i bez narativu.¹⁹ Oddaná matka samoživitelka, která miluje své děti, má v životě jediný účel – dobro svých dětí. Pracuje kvůli nim dvanáct hodin každý den, sama sobě nedovolí žádný přepych, ale nemusí svému životu rozumět jako příběhu, jehož jsou ona a její rodina hlavními postavami – jen dělá, co je třeba pro naplnění jejího účelu.

S účelem vždy přichází srozumitelnost. Narativ je poté uvědomělá identifikace s osobní rolí, kterou člověk díky tomuto účelu získává – tedy chápání sebe sama a svého okolí jako aktérů na cestě za tímto účelem. V osobní roli se člověk může najít více, či méně.

Osobní podstata

„Našel jsem se!“ prohlásí nadšeně během nucené cesty do dolu Doktor, jedna z hlavních postav Menzelova filmu *Skřivánci na nitě*.²⁰ Divákovi se Doktor může zdát jako tragická postava. Komunistický režim ho donutil opustit knihovnu i univerzitu a místo toho je nucen k dělnickým pracím pro vlast. Přesto Doktor na konci filmu nachází sebe sama a divák může vidět, jak se mu v očích zračí zápal a naplnění. Je zbytečné se ptát, zda už našel smysl svého života.

Nechceme se pouštět do hlubší analýzy této postavy, chceme jen demonstrovat, že otázkou po smyslu života také často míníme otázku po vlastní podstatě. Nejde o duši, či jiného metafyzického nositele naší identity.

---

a nicneříkající. V naší eseji není prostor tento spor reflektovat. V textu se přikláníme na stranu kritiků široké koncepce narativu.

19 STRAWSON, Galen. Against narrativity. *Ratio*. 2004. 17(4), s. 437.

20 *Skřivánci na nitě*. Režie Jiří MENZEL. Československo, 1969. Podle povídek Bohumila Hrabala z knihy *Inzerát na dům, ve kterém už nechci bydlet*.

Ptáme se tím po činnostech a projektech, které odpovídají na naše nejhlubší touhy.²¹ Tyto touhy jsou naší osobní podstatou. Když tedy Doktor *našel sám sebe*, dokázal navzdory drastickým okolnostem najít své nejhlubší touhy, a podle nich žít.

Závěr

Ukázali jsme, že „smyslem života“ můžeme mínit různé věci, protože slovo „smysl“ má mnoho významů. Ukázali jsme také, že jednotlivé významy „smyslu“ jsou vzájemně propojené. Nalezli jsme osm vzájemně provázaných významů. Účel, dopad i hodnota života mají ten společný rys, že vyžadují dobro, krásu nebo pravdu jako pozitivní hodnotu. Účel dává životu srozumitelnost, stejně tak činí život srozumitelným narativ. Narativ současně vyžaduje životní účel, a pokud je dostatečně robustní, odhaluje člověku jeho osobní podstatu. Objevení osobní podstaty zase člověku nutně dává naplnění, i když to může být dáno i všemi ostatními významy „smyslu“. Pojem „smysl“ ve spojení „smysl života“ je tedy klastr, jelikož žádný z prvků není esenciální, a dokonce ani nutnou, podmínkou významu „smyslu“ a zároveň jsou jednotlivé prvky silně propleteny.

Tabulka 2 předkládá slíbené klastrové uchopení „smyslu života“. Připomínáme, že v levém sloupci jsou uvedeny jednotlivé realizace či extenze smysluplného života (na základě příkladů použitých v úvaze) a v prvním řádku se nachází intenze, tedy výsledných osm významů, které jsme představili. Jedná se pouze o ilustraci, proto tvrdíme jen tolik, že jednotlivé extenze se mohou pojit se zaškrtnutými intenzemi a nemusí se pojit s nezaškrtnutými. Pro silnější vyjádření („rozhodně se pojí“ a „nepojí se“) bychom museli extenze popsat mnohem detailněji, než bylo v délce eseje možné. Postačí, že si můžeme představit život, který je smysluplný právě ze zaškrtnutých důvodů.

---

21 SVENSSON, Frans. A Subjectivist Account of Life's Meaning. *De Ethica*. 2017, 4(3), s. 58.

Tabulka 2

Smysluplný život S <small>(subjektu)</small>	účel	dopad	hodnota života	dobro, krása nebo pravda	pocit naplnění	srozumitelnost	narativ	osobní podstata
S naplňoval ideu humanity	✓	✓	✓	✓	-	✓	✓	-
S přispěl k demokracii Československa	-	✓	✓	✓	-	-	-	-
S je milován Bohem	-	-	✓	✓	-	-	-	-
S je průměrnou baletkou, ale naplňuje ji to	-	-	-	-	✓	✓	-	-
S se z chudoby vypracoval na milionáře	✓	-	-	-	✓	✓	✓	✓
S miluje své děti a dělá pro ně vše	✓	✓	✓	✓	-	✓	-	-
S v těžké práci našel vnitřní svobodu	-	-	✓	-	✓	-	-	✓

Bc. Pavel Matal

student Katedry filozofie Filozofické fakulty Masarykovy univerzity
Arna Nováka 1, 602 00 Brno, Česká republika
matal@mail.muni.cz

Bc. David Kubíček

student Katedry filozofie Filozofické fakulty Masarykovy univerzity
Arna Nováka 1, 602 00 Brno, Česká republika
526421@mail.muni.cz

Bc. Marie Šebková

studentka Katedry filozofie Filozofické fakulty Masarykovy univerzity
Arna Nováka 1, 602 00 Brno, Česká republika
520638@mail.muni.cz

Toto dílo lze užit v souladu s licenčními podmínkami Creative Commons BY-NC-ND 4.0 International (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/legalcode>). Uvedené se nevztahuje na díla či prvky (např. obrazovou či fotografickou dokumentaci), které jsou v díle užity na základě smluvní licence nebo výjimky či omezení příslušných práv.